

ÄÄNESTYS- JA VAALIJÄRJESTYS JÄSENVAALEIHIN VUODELLE 2026

Sisällys

OHJESÄÄNNÖN SÄÄNTÖPERUSTA	1
1. JÄSENÄÄNESTYS PUOLUEKOKOUSEDUSTAJIEN VALINNASTA VUODEN 2026 PUOLUEKOKOUKSEEN	1
1.1. JÄSENÄÄNESTYKSEN TOIMITUSAJANKOHTA JA VAALITAPA	1
1.2. PUOLUEKOKOUSEDUSTAJIEN JAKAUTUMINEN PIIREIHIN JA VAALIYHTYMÄT	2
1.3. VAALIN SUORITTAMINEN VAALIYHTYMITTÄIN	3
1.4. JÄSENVAALIN SUORITTAMINEN VAALIYHTYMÄKOKOUKSENA	3
1.5. VAALIKELPOISUUS JA ÄÄNESTYSOIKEUS	3
1.6. EHDOKASASETTELU JÄSENÄÄNESTYKSEEN	4
1.7. VAALIELIMET	4
1.8. ÄÄNESTYSLUETTELO	4
1.9. EHDOKASLISTOJEN YHDISTELMÄ JA ÄÄNESTÄMINEN	5
1.10. JÄSENÄÄNESTYKSESTÄ ILMOITTAMINEN	5
1.11. JÄSENÄÄNESTYKSEN TULOKSEN VAHVISTAMINEN JA EHDOKASASETTELUN VAHVISTAMINEN	6
2. NEUVOA-ANTAVA JÄSENÄÄNESTYS PUOLUEEN PUHEENJOHTAJASTA PUOLUEKOKOUKSELLE 2026	6
2.1. EHDOKASASETTELU	6
2.2. VAALITAPA JA AJANKOHTA	7
2.3. VAALIKELPOISUUS JA ÄÄNESTYSOIKEUS	7
2.4. VAALIELIMET	7
2.5. ÄÄNESTYSLUETTELO	7
2.6. EHDOKASLISTOJEN YHDISTELMÄ JA ÄÄNESTÄMINEN	7
2.7. NEUVOA-ANTAVAN JÄSENÄÄNESTYSTULOKSEN VAHVISTAMINEN JA HUOMIOIMINEN	9
3. JÄSENÄÄNESTYS KANSANEDUSTAJAEHDOKKAIDEN VALINNASTA VUODEN 2027 EDUSKUNTAVAALEIHIN	9
3.1. JÄSENÄÄNESTYKSEN TOIMITUSAJANKOHTA JA VAALITAPA	9
3.2. JÄSENÄÄNESTYKSESTÄ ILMOITTAMINEN	10
3.3. VAALIKELPOISUUS JA ÄÄNESTYSOIKEUS	10
3.4. EHDOKASASETTELU JÄSENÄÄNESTYKSEEN	10
3.5. VAALIELIMET	10
3.6. ÄÄNESTYSLUETTELO	11
3.7. EHDOKASLISTOJEN YHDISTELMÄ JA ÄÄNESTÄMINEN	11
3.8. JÄSENÄÄNESTYKSEN TULOKSEN VAHVISTAMINEN JA EHDOKASASETTELUN VAHVISTAMINEN	12
4. VAALITAPOJA KOSKEVIA OHJEITA	12
4.1. SÄHKÖINEN ÄÄNESTYS ELI NETTIÄÄNESTYS	12
4.2. POSTIÄÄNESTYS	12
4.3. ERILLINEN ÄÄNESTYSTILAISUUS	13
4.2. ÄÄNTEN LASKENTA	14

OHJESÄÄNNÖN SÄÄNTÖPERUSTA

Tämä ohjesääntö on hyväksytty puoluevaltuuston kokouksessa 24.5.2025. Se perustuu puolueen sääntöjen määräyksiin sekä puoluehallituksen 8.5.2025 tekemiin päätöksiin.

Puolueen sääntöjen 40§:n mukaan puoluevaltuuston tehtävänä on "10) hyväksyä äänestys- ja vaalijärjestykset noudatettaviksi jäsenvaaleissa ja -äänestyksissä". Tämä ohjesääntö toimii puolueen sääntöjen tarkoittamana äänestys- ja vaalijärjestyksenä vuoden 2026 puoluekokousedustajien, neuvoa-antavan jäsenäänestyksen puolueen puheenjohtajasta ja kansanedustajaehdokkaiden valitsemisesta vuoden 2027 eduskuntavaaleihin.

Puoluehallituksen tehtäväksi määrätään sääntöjen 43§:ssä "10) tukea, avustaa ja ohjata puoluejärjestöjä, erityisesti piirijärjestöjä, kasvatus-, valistus- ja järjestötyön suorittamisessa". Puolueen sääntöjen 24§:ssä määrätään lisäksi, että "puoluehallitus ja piirihallitus antavat puoluevaltuuston hyväksymän äänestys- ja vaalijärjestyksen mukaisesti ohjeet jäsenäänestyksen toimittamisesta."

Mikäli puoluekokous 2026 muuttaa puolueen sääntöjä tavalla, jotka vaikuttavat tämän ohjesäännön sisältöön, on se mitä puolueen voimassa olevissa säännöissä määrätään voimassa.

Mikäli Suomessa järjestään ennen aikaiset eduskuntavaalit, noudatetaan tätä ohjesääntöä niiltä osin kuin se on mahdollista. Tarvittavat lisäohjeistukset antaa tällaisessa tilanteessa puoluehallitus.

1. JÄSENÄÄNESTYS PUOLUEKOKOUSEDUSTAJIEN VALINNASTA VUODEN 2026 PUOLUEKOKOUKSEEN

1.1. JÄSENÄÄNESTYKSEN TOIMITUSAJANKOHTA JA VAALITAPA

Jäsenäänestys puoluekokousehdokkaiden valinnasta vuoden 2026 puoluekokoukseen on järjestettävä 2.2.2026-3.3.2026 välisenä aikana ja vahvistettava piirikokouksessa viimeistään 23.3.2026 mennessä. Ehdokasasettelun jäsenäänestykseen on päätyttävä viimeistään 18.1.-30.1.2026 välisenä aikana.

Piirihallitus päättää alueellaan jäsenvaalin järjestämistavasta ja aikataulusta tämän äänestys- ja vaalijärjestyksen ohjeiden mukaisesti. Jäsenvaaleista on tiedotettava piirin jäsenjärjestöjä ja piirijärjestön henkilöjäseniä.

Jäsenäänestys voidaan toimeenpanna postiäänestyksenä, sähköisenä äänestyksenä, uurnavaalina, puhelinäänestyksenä, yhdistyksen avoimessa kokouksessa, vaaliyhtymäkokouksena sekä eri yhdistelminä edellä olevista tämän ohjesäännön vaalitapoja koskevia ohjeita noudattaen. Äänestystapojen yhdistäminen on toteuttava niin, että äänioikeuden käyttämisestä äänioikeutettujen kesken voidaan varmistua.

Jäsenäänestys toimitetaan puoluekokousedustajien vaaleissa piirijärjestöittäin ja vaaliyhtymittäin.

Piirijärjestön on ilmoitettava ehdokkaat, äänestysaika, vaaliyhtymät ja vaalitapa puolue toimistolle sen antamien ohjeiden mukaan.

1.2. PUOLUEKOKOUSEDUSTAJIEN JAKAUTUMINEN PIIREIHIN JA VAALIYHTYMÄT

Puoluekokoukseen valitaan yhteensä 500 kokousedustajaa. Kustakin piirijärjestöstä

valittavien kokousedustajien lukumäärä saadaan kertomalla luku 500 piirijärjestöönkuuluvien äänioikeutettujen jäsenten yhteisellä lukumäärällä ja jakamalla näin saatu luku kaikkien puolueosastojen äänioikeutettujen jäsenten yhteisellä lukumäärällä. Puoluehallituksen tehtävänä on vahvistaa kustakin piirijärjestöstä valittavien puoluekokousedustajien lukumäärät tammikuussa 2026 käyttäen 31.12.2025 jäsenmaksuluetteloa.

Piirihallituksen on muodostettava kunnallisjärjestöistä ja puolueosastoista vaaliyhtymiä niin, että kunkin vaaliyhtymän alueelta valitaan vähintään kolme puoluekokousedustajaa. Kunnallisjärjestön jäsenenä olevien puolueosastojen on kuuluttava samaan vaaliyhtymään. Samaan vaaliyhtymään kuuluvien puoluejärjestöjen on edustettava mahdollisuuksien mukaan alueellisesti yhtenäistä osaa piirijärjestöstä.

Kustakin vaaliyhtymästä valittavien kokousedustajien lukumäärä saadaan kertomalla piirijärjestöstä valittavien puoluekokousedustajien lukumäärä vaaliyhtymän jäsenenä olevien äänioikeutettujen jäsenten yhteisellä lukumäärällä ja jakamalla näin saatu luku piirijärjestöön kuuluvien äänioikeutettujen jäsenten yhteisellä lukumäärällä. Tässä pykälässä tarkoitettuja puolueosastojen jäsenmääriä sekä piirin henkilöjäsenmääriä laskettaessa on perusteeksi otettava jäsenrekisteristä saatavat tiedot 31.12.2025

mukaan. Tässä kohdassa mainituissa vaaleissa ja jäsenäänestyksissä henkilöjäsen on vaalikelpoinen sekä jäsenäänestyksissä äänioikeutettu kotipaikkansa perusteella. Mikäli henkilöjäsen ei asu piirin alueella piirihallitus päättää mihin yhtymään tällaiset jäsenet kuuluvat.

Piirihallituksen on päätettävä vaaliyhtymistä ja niiden muutoksista on ilmoitettava puolue toimiston jäsenrekisterille viimeistään 14.1.2026.

Ehdokasasettelun päätyttyä on piirihallituksen tarkistettava ehdokkaiden vaalikelpoisuus toteamalla, että ehdokas on 15 vuotta täyttänyt ja hänelle kuuluvan jäsenmaksun näiden sääntöjen 19 §:n mukaisella tavalla maksanut tai siitä vapautettu taikka vapaajäsen eikä häneen ole kohdistettu näiden sääntöjen 6 §:n mukaista

1.3. VAALIN SUORITTAMINEN VAALIYHTYMITTÄIN

Mikäli äänestys on päätetty suorittaa vaaliyhtymittäin, äänet on myös laskettava vaaliyhtymittäin. Kunkin vaaliyhtymän ääntenlaskennasta on laadittava pöytäkirja, jota liitteineen on säilytettävä keskusvaalilautakunnan asettaneen järjestön arkistossa.

1.4. JÄSENVAALIN SUORITTAMINEN VAALIYHTYMÄKOKOUKSENA

Mikäli piirihallitus on päättänyt muodostaa vaaliyhtymiä, voidaan jäsenvaali suorittaa vaaliyhtymäkokouksena.

Piirihallitus voi, kuultuaan vaaliyhtymiin kuuluvien kunnallisjärjestöjen ja puolueosastojen mielipidettä, päättää vaaliyhtymäkokouksen järjestämisestä ehdokkaiden valitsemiseksi.

Vaaliyhtymään kuuluvat äänioikeutetut jäsenet kutsutaan keskusvaalilautakunnan päättämällä tavalla yhteiseen kokoukseen, jossa ehdokkaat valitaan tarvittaessa henkilökohtaista suhteellista vaalitapaa noudattaen. Vaaliyhtymäkokouksissa ehdolla olevat ehdokkaat on asetettava ehdolle jäsenäänestyksessä noudatettavan aikataulun mukaisesti. Kokous on kutsuttava koolle vähintään kahta viikkoa ennen kokousta. Vaaliyhtymäkokouksella on oikeus täydentää ehdokasasettelua kokouksessaan.

1.5. VAALIKELPOISUUS JA ÄÄNESTYSOIKEUS

Puoluekokousedustajista toimeenpantavaan jäsenäänestykseen asetettavan ehdokkaan on oltava jäsenenä kyseiseen vaaliyhtymään kuuluvassa puolueosastossa. Piirijärjestön henkilöjäsenen vaalikelpoisuus määrittyy kotipaikkakunnan perusteella. Mikäli

piirijärjestön henkilöjäsenten kotikunta on eri kuin piirin toiminta-alue tällaisten henkilöjäsenten vaaliyhtymän päättää piirijärjestön piirihallitus. Asiasta tulee olla tieto ennen ehdokasasettelun päättymistä.

Jäsenäänestyksissä puoluekokousedustajien nimeämiseksi on vaalikelpoinen sellainen puolueosaston jäsen ja piirijärjestön henkilöjäsen, joka on suorittanut jäsenmaksuvelvollisuutensa, eikä hänen jäsenoikeuksiaan ole rajoitettu ja voidaan asettaa ehdokkaaksi edellä mainittuihin vaaleihin. Äänioikeus määräytyy edellisen jäsenmaksukauden mukaan ollen siis 30.6. tai 31.12.

1.6. EHDOKASASETTELU JÄSENÄÄNESTYKSEEN

Oikeus asettaa ehdokkaita jäsenäänestyksiin on puolueosastoilla sekä vähintään kymmenen äänestyksessä äänioikeutetun jäsenen muodostamilla valitsijayhdistyksillä. Puolueosaston jäsen ja piirijärjestön henkilöjäsen voi kuulua vain yhteen valitsijayhdistykseen.

Ehdokkaat ilmoitetaan piirihallitukselle pöytäkirjan otteella tai käyttäen kutakin jäsenäänestystä varten vahvistettua ehdokasilmoituskaavaketta piirijärjestön ohjeiden mukaisesti.

1.7. VAALIELIMET

Jäsenäänestyksen keskusvaalilautakuntana toimii asianomaisen piirijärjestön piirihallitus. Jäsenäänestystä varten asianomainen keskusvaalilautakunta nimeää tarvittavan määrän vähintään viisijäsenisiä vaalilautakuntia puoluehallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Keskusvaalilautakunta ja vaalilautakunnat voivat ottaa tarvittavan määrän teknistä henkilökuntaa ääntenlaskentaa varten. Puoluehallitus ja omalla alueellaan myös piirihallitus voi nimetä vaalitarkkailijoita.

1.8. ÄÄNESTYSLUETTELO

Puolueen jäsenrekisterin perusteella laadittuun äänestysluetteloon merkitään jokainen jäsenrekisteriin merkitty puolueosaston jäsen sekä piirijärjestön henkilöjäsen, joka on äänioikeutettu kysymyksessä olevassa jäsenäänestyksessä. Äänestysluettelo laaditaan jäsenäänestystä edeltävän viimeisen jäsenmaksutilityksen perusteella. Äänestysluettelon perustana on jäsenrekisterin perusteella laadittu pohjaluettelo.

Suoritettuaan pohjaluettelon tarkistuksen ja tehtyään siihen sääntöjen mukaisen äänioikeuden käytön vaatimat muutokset, keskusvaalilautakunta vahvistaa äänestysluettelon noudatettavaksi jäsenäänestyksessä.

Keskusvaalilautakunnan on lisättävä äänestysluetteloon sellainen toiminta-alueeseensa kuuluvan puolueosaston jäsen sekä piirijärjestön henkilöjäsen, joka osoittaa hyväksyttävän tosittteen perusteella maksaneensa hänelle kuuluvan jäsenmaksun puolueen sääntöjen 19 §:n 1. momentissa edellytetään tai olevansa vapautettu jäsenmaksusta taikka vapaajäsen.

Yhdessä jäsenäänestyksessä äänioikeutettu saa äänestää vain kerran. Äänestysluetteloon on tehtävä merkintä äänioikeuden käyttämisestä.

1.9. EHDOKASLISTOJEN YHDISTELMÄ JA ÄÄNESTÄMINEN

Vaaleja varten asetetuista ehdokkaista on piirihallituksen laadittava yhdistelmä, johon ehdokkaat sijoitetaan aakkosjärjestyksessä. Yhdistelmään on kirjoitettava ehdokkaan suku- ja etunimet, ikä, ammatti tai arvo enintään kahta ilmaisua käyttäen sekä sen puolueosaston nimi, jonka jäsen hän on. Piirijärjestön henkilöjäsenillä ilmoitetaan järjestö, jonka henkilöjäsen hän on. Ehdokkaat on numeroitava juoksevasti aloittaen numerolla kaksi. Halutessaan piirijärjestö voi tehdä virallisesta yhdistelmästä myös version, jossa on ehdokkaiden kuvat.

Puoluekokousedustajien vaaleissa äänioikeutettu voi äänestää enintään niin monta ehdokasta kuin vaaliyhtymästä on puoluekokousedustajia valittava. Äänestyslippu on laadittava niin, että siitä käy ilmi, missä järjestyksessä äänioikeutettu asettaa kannattamansa ehdokkaat toistensa edelle. Vaaleissa on käytettävä suhteellista henkilökohtaista vaalitapaa niin, että ensimmäiselle vaalisijalle merkityn ehdokkaan äänimäärä on sama luku kuin se ehdokkaiden lukumäärä, jota äänioikeutettu enintään saa äänestää, toiselle vaalisijalle merkityn ehdokkaan äänimäärä on sama edellä tarkoitettu luku vähennettynä yhdellä, kolmannelle vaalisijalle merkityn ehdokkaan äänimäärä on sama edellä tarkoitettu luku vähennettynä kahdella ja niin edelleen.

1.10. JÄSENÄÄNESTYKSESTÄ ILMOITTAMINEN

Keskusvaalilautakunnan on ilmoitettava jäsenäänestyksestä vähintään seitsemän vuorokautta ennen sen alkua. Ilmoituksesta on käytävä ilmi kaikki äänestystä koskevat ohjeet sekä mistä puolueosaston jäsen voi saada äänestysaineiston, ellei hän ole saanut sitä.

Mikäli keskusvaalilautakunta päättää käyttää vain nettiäänestystä, myös niitä jäseniä, jotka eivät ole merkanneet sähköpostiosoitettaan jäsenrekisteriin on tiedotettava jäsenäänestyksestä.

1.11. JÄSENÄÄNESTYKSEN TULOKSEN VAHVISTAMINEN JA EHDOKASASETTELUN VAHVISTAMINEN

Piirijärjestön kokous vahvistaa puoluekokousedustajien vaalien tuloksen. Puoluekokousedustajiksi tulevat kustakin vaaliyhtymästä ehdolla olleet heidän saamiensa äänimäärien mukaisessa järjestyksessä.

Piirihallituksen on toimitettava vaalien vahvistettu tulos tiedoksi kunnallisjärjestöille ja puolueosastoille, piirin henkilöjäsenille sekä puoluehallitukselle. Piirihallituksen on toimitettava puoluekokousedustajien valtakirjat puoluehallitukselle viimeistään 14 päivää ennen puoluekokousta. Ellei edustaja voi osallistua puoluekokoukseen, piirihallituksen on annettava valtakirja samassa vaaliyhtymässä lähinnä suurimman äänimäärän saaneelle ehdokkaalle. Jos edustaja on valittu ilman äänestystä, valtakirja on annettava vaaliyhtymän nimeämälle varaedustajalle.

Valtakirjojen ennakkotarkastuksen suorittavat puoluehallituksen määräämät valtakirjojen tarkastajat. Heidän on laadittava tarkastuksensa perusteella piirijärjestöittäin ja vaaliyhtymittäin järjestetty luettelo puoluekokousedustajista ja näiden varaedustajista.

2. NEUVOA-ANTAVA JÄSENÄÄNESTYS PUOLUEEN PUHEENJOHTAJASTA PUOLUEKOKOUKSELLE 2026

2.1. EHDOKASASETTELU

Kun ehdokkaita puolueen puheenjohtajaksi on esitetty puoluehallituksen asettamaan päivämäärään 10.4.2026 kello 16.00 mennessä enemmän kuin yksi, on toimitettava neuvoa-antava jäsenäänestys.

Puolueen puheenjohtajasta järjestettävässä jäsenäänestyksessä tulee ehdokkaan olla vähintään kymmenen puolueosaston tai vähintään 250 äänioikeutetun jäsenen muodostaman valitsijayhdistyksen esittämä.

Ehdokkaat ilmoitetaan puoluehallitukselle erillisillä pöytäkirjan otteilla tai käyttäen kutakin jäsenäänestystä varten vahvistettua ehdokasilmoituskaavaketta puoluehallituksen ohjeiden mukaisesti.

Ehdokkaiden toivotaan julkisuudessa ilmoittavan halustaan ehdokkuuteen, jotta puolueosastojen ja valitsijayhdistysten on mahdollista kannattaa heidän ehdokkuuttaan.

2.2. VAALITAPA JA AJANKOHTA

Vaali toteutetaan 24.4.-22.5.2026 välisenä aikana nettiäänestyksenä puoluehallituksen päättämässä aikataulussa.

Puoluetoimisto järjestää ehdokkaiden kanssa yhteistyössä tasapuolisesti ehdokaspaneelin ja muita tapahtumia.

Puoluehallitus voi halutessaan täydentää nettiäänestystä muulla sääntöjen mukaisella äänestystavalla, joka turvaa sellaisten äänioikeutettujen mahdollisuudet osallistua, joille nettiäänestystä voidaan pitää kohtuuttomana.

2.3. VAALIKELPOISUUS JA ÄÄNESTYSOIKEUS

Neuvoa-antavassa jäsenäänestyksessä on vaalikelpoinen ja äänioikeutettu jokainen puolueosaston jäsen ja piirijärjestön henkilöjäsen, joka on maksanut hänelle kuuluvan jäsenmaksun liittymiskuukaudelta ja sitä seuranneilta äänestystä edeltäneiltä vähintään kolmelta kuukaudelta tai on vapautettu jäsenmaksusta taikka on vapaajäsen. Henkilöjäsen ei kuitenkaan ole vaalikelpoinen sinä aikana, jolloin häneen on kohdistettu näiden sääntöjen 6 §:n mukainen jäsenoikeuksien määräaikainen rajoittaminen.

2.4. VAALIELIMET

Neuvoa-antavan jäsenäänestyksen keskusvaalilautakunnan nimittää puoluehallitus. Jäsenäänestystä varten asianomainen keskusvaalilautakunta nimeää tarvittaessa tarvittavan määrän vähintään viisijäsenisiä vaalilautakuntia. Keskusvaalilautakunta ja vaalilautakunnat voivat ottaa tarvittavan määrän teknistä henkilökuntaa ääntenlaskentaa varten.

2.5. ÄÄNESTYSLUETTELO

Puolueen jäsenrekisterin perusteella laadittuun äänestysluetteloon merkitään jokainen jäsenrekisteriin merkitty puolueosaston jäsen sekä piirijärjestön henkilöjäsen, joka on äänioikeutettu kysymyksessä olevassa jäsenäänestyksessä. Äänestysluettelo laaditaan

jäsenäänestystä edeltävän viimeisen jäsenmaksutilityksen perusteella. Äänestysluettelon perustana on jäsenrekisterin perusteella laadittu pohjaluettelo.

Suoritettuaan pohjaluettelon tarkistuksen ja tehtyään siihen sääntöjen mukaisen äänioikeuden käytön vaatimat muutokset, keskusvaalilautakunta vahvistaa äänestysluettelon noudatettavaksi jäsenäänestyksessä.

Keskusvaalilautakunnan on lisättävä äänestysluetteloon sellainen toiminta-alueeseensa kuuluvan puolueosaston jäsen sekä piirijärjestön henkilöjäsen, joka osoittaa hyväksyttävän tositteiden perusteella maksaneensa hänelle kuuluvan jäsenmaksun puolueen sääntöjen 19 §:n 1. momentissa edellytetään tai olevansa vapautettu jäsenmaksusta taikka vapaajäsen.

Yhdessä jäsenäänestyksessä äänioikeutettu saa äänestää vain kerran. Äänestysluetteloon on tehtävä merkintä äänioikeuden käyttämisestä.

2.6. EHDOKASLISTOJEN YHDISTELMÄ JA ÄÄNESTÄMINEN

Vaaleja varten asetetuista ehdokkaista on puoluehallituksen tai keskusvaalilautakunnan laadittava yhdistelmä, johon ehdokkaat sijoitetaan aakkosjärjestyksessä. Yhdistelmään on kirjoitettava ehdokkaan suku- ja etunimet, ikä, ammatti tai arvo enintään kahta ilmaisuja käyttäen sekä sen puolueosaston nimi, jonka jäsen hän on. Piirijärjestön henkilöjäsenillä ilmoitetaan järjestö, jonka henkilöjäsen hän on. Ehdokkaat on numeroitava juoksevasti aloittaen numerolla kaksi. Halutessaan puoluehallitus voi tehdä virallisesta yhdistelmästä myös version, jossa on ehdokkaiden kuvat ja muita tasapuolisesti ilmoitettavia tietoja.

Vaali on yksivaiheinen ja vaalissa äänestäjä antaa yhden äänen valitsemalleen ehdokkaalle. Vaalin tulos annetaan tiedoksi puoluekokoukselle neuvoa-antavana.

2.7. JÄSENÄÄNESTYKSESTÄ ILMOITTAMINEN

Keskusvaalilautakunnan on ilmoitettava jäsenäänestyksestä vähintään seitsemän vuorokautta ennen sen alkua. Ilmoituksesta on käytävä ilmi kaikki äänestystä koskevat ohjeet sekä mistä äänioikeutettu jäsen voi saada äänestysaineiston, ellei hän ole saanut sitä.

Mikäli keskusvaalilautakunta päättää käyttää vain nettiäänestystä, myös niitä jäseniä, jotka eivät ole merkanneet sähköpostiosoitettaan jäsenrekisteriin on tiedotettava jäsenäänestyksestä.

2.8. NEUVOA-ANTAVAN JÄSENÄÄNESTYSTULOKSEN VAHVISTAMINEN JA HUOMIOIMINEN

Puoluekokous merkitsee neuvoa-antavan jäsenäänestyksen tuloksen tiedoksi.

Puoluehallitus pyytää puoluekokousta ottamaan jäsenäänestyksen tuloksen huomioon päättäessään puolueen puheenjohtajasta.

3. JÄSENÄÄNESTYS KANSANEDUSTAJAEHDOKKAIDEN VALINNASTA VUODEN 2027 EDUSKUNTAVAALEIHIN

3.1. JÄSENÄÄNESTYKSEN TOIMITUSAJANKOHTA JA VAALITAPA

Jäsenäänestys kansanedustajaehdokkaiden valinnasta vuoden 2027 eduskuntavaaleihin on järjestettävä ja vahvistettava viimeistään 3.10.2026 mennessä. Ehdokasasettelun jäsenäänestykseen on päätyttävä viimeistään 15.9.2026.

Piirihallitus päättää alueellaan jäsenvaalin järjestämistavasta ja aikataulusta tämän äänestys- ja vaalijärjestyksen ohjeiden mukaisesti. Jäsenvaaleista on tiedotettava piirin jäsenjärjestöjä ja piirijärjestön henkilöjäseniä.

Jäsenäänestys voidaan toimeenpanna postiäänestyksenä, sähköisenä äänestyksenä, uurnavaalina, puhelinäänestyksenä, yhdistyksen avoimessa kokouksessa sekä eri yhdistelminä edellä olevista tämän ohjesäännön vaalitapoja koskevia ohjeita noudattaen. Äänestystapojen yhdistäminen on toteuttava niin, että äänioikeuden käyttämisestä äänioikeutettujen kesken voidaan varmistua.

Jäsenäänestys järjestetään vaalipiireittäin ja piirijärjestöittäin. Kaksikielisissä vaalipiireissä on sovittava ehdokasasettelusta FSD:n kanssa. Puoluehallitus päättää piirijärjestöjen kesken tarvittavasta yhteistoiminnasta, elleivät piirijärjestöt keskenään asiasta pääse sopuun.

3.2. JÄSENÄÄNESTYKSESTÄ ILMOITTAMINEN

Keskusvaalilautakunnan on ilmoitettava jäsenäänestyksestä vähintään seitsemän vuorokautta ennen sen alkua. Ilmoituksesta on käytävä ilmi kaikki äänestystä koskevat ohjeet sekä mistä äänioikeutettu voi saada äänestysaineiston, ellei hän ole saanut sitä.

Mikäli keskusvaalilautakunta päättää käyttää vain nettiäänestystä, myös niitä jäseniä, jotka eivät ole merkanneet sähköpostiosoitettaan jäsenrekisteriin on tiedotettava jäsenäänestyksestä.

Piirijärjestön on ilmoitettava ehdokkaat, äänestysaika ja vaalitapa puolue toimistolle sen antamien ohjeiden mukaan.

3.3. VAALIKELPOISUUS JA ÄÄNESTYSOIKEUS

Jäsenäänestyksissä kansanedustajaehdokkaiden nimeämiseksi on vaalikelpoinen sellainen puolueosaston jäsen ja piirijärjestön henkilöjäsen, joka on suorittanut jäsenmaksuvelvollisuutensa, eikä hänen jäsenoikeuksiaan ole rajoitettu ja voidaan asettaa ehdokkaaksi edellä mainittuihin vaaleihin. Äänioikeus määräytyy edellisen jäsenmaksukauden mukaan ollen siis 30.6. tai 31.12.

3.4. EHDOKASASETTELU JÄSENÄÄNESTYKSEEN

Oikeus asettaa ehdokkaita jäsenäänestyksiin on puolueosastoilla sekä vähintään kymmenen äänestyksessä äänioikeutetun jäsenen muodostamilla valitsijayhdistyksillä. Puolueosaston jäsen ja piirijärjestön henkilöjäsen voi kuulua vain yhteen valitsijayhdistykseen.

Ehdokkaat ilmoitetaan piirihallitukselle pöytäkirjan otteella tai käyttäen kutakin jäsenäänestystä varten vahvistettua ehdokasilmoituskaavaketta piirijärjestön ohjeiden mukaisesti.

Jokaisen ehdokkaan on allekirjoitettava puoluehallituksen hyväksymä ehdokassitoumus.

3.5. VAALIELIMET

Jäsenäänestyksen keskusvaalilautakuntana toimii asianomaisen piirijärjestön piirihallitus. Jäsenäänestystä varten asianomainen keskusvaalilautakunta nimeää tarvittavan määrän vähintään viisijäsenisiä vaalilautakuntia puoluehallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Puoluehallitus ja omalla alueellaan myös piirihallitus voi nimetä vaalitarkkailijoita.

3.6. ÄÄNESTYSLUETTELO

Puolueen jäsenrekisterin perusteella laadittuun äänestysluetteloon merkitään jokainen jäsenrekisteriin merkitty puolueosaston jäsen sekä piirijärjestön henkilöjäsen, joka on äänioikeutettu kysymyksessä olevassa jäsenäänestyksessä. Äänestysluettelo laaditaan jäsenäänestystä edeltävän viimeisen jäsenmaksutilityksen perusteella. Äänestysluettelon perustana on jäsenrekisterin perusteella laadittu pohjaluettelo.

Suoritettuaan pohjaluettelon tarkistuksen ja tehtyään siihen sääntöjen mukaisen äänioikeuden käytön vaatimat muutokset, keskusvaalilautakunta vahvistaa äänestysluettelon noudatettavaksi jäsenäänestyksessä.

Keskusvaalilautakunnan on lisättävä äänestysluetteloon sellainen toiminta-alueeseensa kuuluvan puolueosaston jäsen sekä piirijärjestön henkilöjäsen, joka osoittaa hyväksyttävän tositteiden perusteella maksaneensa hänelle kuuluvan jäsenmaksun puolueen sääntöjen 19 §:n 1. momentissa edellytetään tai olevansa vapautettu jäsenmaksusta taikka vapaajäsen.

Yhdessä jäsenäänestyksessä äänioikeutettu saa äänestää vain kerran. Äänestysluetteloon on tehtävä merkintä äänioikeuden käyttämisestä.

3.7. EHDOKASLISTOJEN YHDISTELMÄ JA ÄÄNESTÄMINEN

Kansanedustajaehdokkaista toimeenpantavassa jäsenäänestyksessä kukin äänioikeutettu voi äänestää enintään puolta siitä ehdokasmäärästä, joka vaalipiirissä voidaan puolueen ehdokaslistalle asettaa. Äänestyslippu on laadittava niin, että siitä käy ilmi, missä järjestyksessä äänioikeutettu asettaa kannattamansa ehdokkaat toistensa edelle.

Vaaleja varten asetetuista ehdokkaista on piirihallituksen laadittava yhdistelmä, johon ehdokkaat sijoitetaan aakkosjärjestyksessä. Yhdistelmään on kirjoitettava ehdokkaan suku- ja etunimet, ikä, ammatti tai arvo enintään kahta ilmaisua käyttäen sekä sen puolueosaston nimi, jonka jäsen hän on. Piirijärjestön henkilöjäsenillä ilmoitetaan järjestö, jonka henkilöjäsen hän on. Ehdokkaat on numeroitava juoksevasti aloittaen numerolla kaksi. Halutessaan piirijärjestö voi tehdä virallisesta yhdistelmästä myös version, jossa on ehdokkaiden kuvat.

Vaaleissa on käytettävä suhteellista henkilökohtaista vaalitapaa niin, että ensimmäiselle vaalisijalle merkityn ehdokkaan äänimäärä on sama luku kuin se ehdokkaiden lukumäärä,

jota äänioikeutettu enintään saa äänestää, toiselle vaalisijalle merkityn ehdokkaan äänimäärä on sama edellä tarkoitettu luku vähennettynä yhdellä, kolmannelle vaalisijalle merkityn ehdokkaan äänimäärä on sama edellä tarkoitettu luku vähennettynä kahdella ja niin edelleen.

3.8. JÄSENÄÄNESTYKSEN TULOKSEN VAHVISTAMINEN JA EHDOKASASETTELUN VAHVISTAMINEN

Kansanedustajien vaaleissa ehdokaslistalle asettamisesta päätetään piirijärjestön tai sen valtuuttamana piirihallituksen kokouksessa vaalikelpoisuudesta annettuja säädöksiä ja puoluehallituksen ohjeita noudattaen. Ehdokkaat asetetaan listalle sukunimen mukaan aakkosjärjestyksessä.

Ehdokasasettelussa on noudatettava jäsenäänestyksen tulosta, mikäli jäsenäänestys on järjestetty. Piirikokouksella on kuitenkin oikeus asettaa listalle muitakin ehdokkaita. Listalle asetettavia muita ehdokkaita ei kuitenkaan saa olla enempää kuin 1/4 osa siitä määrästä, jonka puolue vaalipiirissä asettaa ehdokkaikseen. Listalta poistettavaksi ehdotetuille on varattava tilaisuus tulla kuulluiksi.

Se, joka katsoo jäsenäänestyksessä tai listalle asetelussa oikeuttaan loukatun, voi saattaa asian puoluehallituksen lopullisesti ratkaistavaksi. Puoluehallituksen on käsiteltävä tätä koskevat asiat erittäin kiireellisinä.

4. VAALITAPOJA KOSKEVIA OHJEITA

4.1. SÄHKÖINEN ÄÄNESTYS ELI NETTIÄÄNESTYS

Sähköisessä äänestyksessä käytetään puolueen jäsenrekisteriin liitettyä äänestysjärjestelmää. Mikäli käytetään sähköisen äänestyksen ja muiden äänestystapojen yhdistelmää, ne äänioikeutetut jäsenet, jotka äänestävät internetissä, eivät saa enää postiäänestysmateriaalia tai äänestää uurnavaalissa. Sähköisen äänestyksen käyttämisestä on ilmoitettava puolue toimistolle heti keskusvaalilautakunnan valittua äänestystavan. Myös jäseniä, jotka eivät ole merkanneet sähköpostiosoitettaan jäsenrekisteriin on tiedotettava jäsenäänestyksestä.

4.2. POSTIÄÄNESTYS

Postiäänestyksessä yhdistelmä ehdokkaista, äänestyslippu ja vaalikuori sekä palautuskuori on lähetettävä suljetussa kirjeessä kullekin vaalissa äänioikeutetulle jäsenelle

jäsenrekisterin mukaiseen postiosoitteeseen. Kirjeessä on oltava myös keskusvaalilautakunnan selvitys jäsenäänestyksestä.

Keskusvaalilautakunnan on merkittävä palautuskuoreen palautusosoite sekä sen äänivaltaisen jäsenen nimi, jolle ao. äänestysaineisto on toimitettu.

Niillä äänivaltaisilla jäsenillä, joiden osoite ei ole jäsenrekisterissä tai jotka eivät muusta syystä ole saaneet edellä mainittua äänestysaineistoa postitse, on oikeus hankkia se keskusvaalilautakunnan päättämistä paikasta sen jälkeen, kun äänestysaineisto on annettu postin kuljetettavaksi.

Äänioikeutetun on äänestysmerkinnät tehtyään taitettava äänestyslippu vaalikuoreen, joka on suljettava. Kukin vaalikuori on toimitettava omassa palautuskuoreessaan keskusvaalilautakunnan päättämään palautusosoitteeseen. Palautuskuori on jätettävä postin kuljetettavaksi niin hyvissä ajoin, että se on perillä ennen päätettyä jäsenäänestyksen päättymisajankohtaa. Tämän ajankohdan jälkeen saapuneet palautuskuoret jätetään avaamatta. Ne on säilytettävä muun äänestysaineiston yhteydessä. Niitä jäseniä, jotka ovat toimittaneet palautuskuoren toimistoon edellä mainitun ajankohdan jälkeen, ei merkitä äänestysluetteloon postiäänestyksessä äänioikeuttaan käyttäneiksi.

Palautuskuoret on avattava vähintään kahden keskusvaalilautakunnan jäsenen läsnä ollessa. Jos palautuskuoreessa on vaalikuori, tehdään äänestysluetteloon ao. äänioikeutetun jäsenen kohdalle merkintä äänioikeuden käyttämisestä, vaalikuori leimataan ja pudotetaan äänestysurna.

Mikäli piirihallitus tai puoluehallitus päättää käyttää urnavaalia, pitää sen päättää äänestysalueista. Kutakin äänestysaluetta kohden on varattava erillinen äänestysurna niin, että kaikkien alueella toimivien jäsenten vaalikuoret pudotetaan samaan urnaan. Kullakin urnalla on oma äänioikeusluettelo.

Keskusvaalilautakunnan on huolehdittava palautuskuorten, äänestysurnien ja muun vaalimateriaalin turvallisesta ja äänestysalaisuuden turvaavasta säilyttämisestä jäsenäänestyksen tuloksen vahvistamiseen saakka.

4.3. ERILLINEN ÄÄNESTYSTILAISUUS

Mahdollisessa erillisessä äänestystilaisuudessa tapahtuvalle urnavaalille on varattava yhtäjaksoisesti vähintään kolme tuntia aikaa. Keskusvaalilautakunnan on päätettävä, minkä puolueosastojen jäsenet ja piirin henkilöjäsenet voivat kussakin erillisessä

äänestystilaisuudessa äänestää. Keskusvaalilautakunnan on toimitettava kullekin vaalilautakunnalle tarpeellinen määrä ehdokkaista laadittuja yhdistelmiä ja äänestyslippuja sekä malli äänestystilaisuuksista laadittavaksi pöytäkirjaksi.

Vaalilautakunnan on varattava käyttöönsä äänestysuurna ja leimasin. Vaalilautakunnan on todettava äänestämään saapuvan jäsenyys sekä äänioikeus.

Äänestyslippu on leimattava ja suljettava kuoreen, ennen kuin äänioikeutettu pudottaa sen äänestysuurna.

Välittömästi vaalilautakunnan toimeenpaneman viimeisen vaalitoimituksen päätyttyä on sen suoritettava ääntenlaskenta. Äänestysuurna on säilytettävä avaamattomana äänestyksen alkamisesta ääntenlaskennan alkamiseen saakka. Ääntenlaskennan päätyttyä siitä on laadittava pöytäkirja kahtena kappaleena, joista toinen jää vaalilautakunnalle ja toinen toimitetaan keskusvaalilautakunnan antamien ohjeiden mukaisesti. Keskusvaalilautakunnalle toimitettavan pöytäkirjan oheen on liitettävä äänestysluettelo, josta käyvät ilmi jäsenäänestykseen mahdollisessa erillisessä äänestystilaisuudessa osallistuneet. Pöytäkirjan oheen on liitettävä myös jäsenäänestyksessä käytetyt äänestysliput.

Keskusvaalilautakunta voi myös vaalilautakuntia asettaessaan päättää, että kaikki erillisissä äänestystilaisuuksissa annetut äänet toimitetaan avaamattomissa kuorissa keskusvaalilautakunnalle, joka suorittaa ääntenlaskennan. Välittömästi vaalilautakunnan toimeenpaneman viimeisen vaalitoimituksen päätyttyä on sen suoritettava ääntenlaskenta.

4.2. ÄÄNTEN LASKENTA

Keskusvaalilautakunta ja vaalilautakunta saavat aloittaa äänten laskennan välittömästi äänestyksen päättymisajankohdan jälkeen.

Äänten laskennassa on noudatettava puolueen sääntöjen 29 § ja 33 §:n määräyksiä. Äänten laskennan päätyttyä siitä on laadittava pöytäkirja, jota liitteineen on säilytettävä keskusvaalilautakunnan arkistossa.

